

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr.ELO17/4252 din 27.06.2017

la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.241/2005, Legea nr.140/2013)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 din 18.07.2003 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de lege este Guvernul Republicii Moldova, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituție.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Ministerului Justiției la data de 14 aprilie 2017. Prin urmare, a fost asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Se relevă că autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie și nu au fost date publicității nici recomandările și obiecțiile (sinteza obiecțiilor și propunerilor) recepționate de autor după consultarea autorităților în procesul avizării. Astfel, au fost evitate două etape principale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor - cele statuate la art.8 lit.a) și c) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina oficială web indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența decizională a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Conform notei informative: *„Proiectul vine să elimine unele probleme de ordin legislativ cu care se confruntă specialiștii din cadrul autorităților publice abilitate în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și în acordarea protecției/asistenței necesare victimelor traficului”.*

Analizând prevederile proiectului, se remarcă că proiectul definește o serie de termeni specifici din legislația de specialitate, divizează clar atribuțiile autorităților publice centrale și consolidează abilitățile acestora de a preveni și combate traficul de ființe umane.

Prin urmare, scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde prevederilor proiectului nemijlocit.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele cetățenilor de a beneficia de o protecție eficientă împotriva traficului de ființe umane, asigurat de către autoritățile implicate. Proiectul este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de „nota informativă care include:

a) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*

b) *principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*

c) *referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză”.*

Argumentele prezentate de autor în nota informativă respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, fiind redată beneficiile pentru a aprecia proiectul drept necesar.

I.5.2. Argumentarea economico-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină ”d) fundamentarea economico-

financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

Conform notei informative: „Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative „*textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]”

În ansamblu, textul întrunește rigorile tehnicii legislative și ale limbajului juridic, sunt respectate regulile de ortografie și punctuație.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul instituționalizează Sistemul național de referire (echipele multidisciplinare teritoriale), ce va asigura abordarea sistemică a protecției și asistenței victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, precum și asigurarea respectării drepturilor omului. La fel, proiectul introduce dreptul Avocatului Poporului de a participa la ședințele Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane și stipulează atribuțiile Secretariatului permanent al Comitetului, care va asigura coordonarea activităților de prevenire și combatere a traficului de ființe umane.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

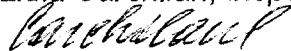
Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Justiției, în vederea facilitării activității autorităților publice în procesul de asigurare a asistenței și protecției victimelor traficului de ființe umane.

Scopul proiectului respectă interesul public și va eficientiza conlucrarea autorităților în cadrul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane (inclusiv și a traficului de copii).

27 iunie 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Lidia Carchilan, inspector superior

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative
(prevenirea și combaterea traficului de ființe umane)**

Nr.	Organul Competent	Conținutul obiecției/prounerii	Decizia Ministerului Justiției
1.	Facultatea de Drept (Universitatea de Stat din Moldova)	<p>Astfel, obiectul de reglementare al Legii nr. 241/2005 l-ar constitui nu doar raporturile juridice privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, dar și raporturile juridice privind prevenirea și combaterea traficului de copii. Această intenție este salutară, luând în considerare: 1) incriminarea distinctă la art. 165 și 206 CP RM a faptelor de trafic de ființe umane și, respectiv, de trafic de copii; 2) definirea distinctă în pct. 1) și 2) art. 2 al Legii nr. 241/2005 a noțiunilor de trafic de ființe umane și, respectiv, de trafic de copii.</p> <p>Totuși, autorii Proiectului nr. 4037/2017 nu dau dovadă de consecvență. Ne referim la propunerea acestora ca pct. 12) art. 2 al Legii nr. 241/2005 să aibă următorul cuprins: „ 12) traficant de ființe umane -persoană care săvârșește acțiunile consemnate la pct. 1) și 2) ”. Utilizarea noțiunii „traficant de ființe umane”, pentru a desemna subiectul traficului de copii, ar avea un efect debusolant și ar genera confuzii. Într-o asemenea accepțiune, noțiunea de trafic de ființe umane ar cuprinde noțiunea de trafic de copii, având un alt înțeles decât cel care ar rezulta din varianta de proiect a lit. a) art. 1 al Legii nr. 241/2005. O astfel de variabilitate terminologică vine în dezacord cu regula fixată la lit. e) art. 19 al Legii nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative: „...se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia”.</p> <p>Întrucât problema în cauză necesită o abordare sistemică, susținem modificarea denumirilor art. 165 și 206 CP RM în varianta propusă de M. Ștefănoaia: articolul 165 - „Traficul de persoane adulte”; articolul 206 - „Traficul de minori”. Or, copilul (minorul) are calitatea de ființă umană. De aceea, păstrarea denumirii actuale a art. 165 CP RM nu are nicio justificare.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificările de rigoare.</p>

		<p>Totodată, propunem reformularea dispoziției de la pct. 12) art. 2 al Legii nr. 241/2005 după cum urmează: „traficant de persoane - persoana care săvârșește faptele consemnate la pct. 1) și 2)”. În afară de aceasta, vor trebui operate modificările de rigoare în denumirea și conținutul Legii nr. 241/2005.</p> <p>- la pct. 7) art. 2, cuvintele „ inclusiv de libertatea de mișcare, reținerea ca ostatic ” să fie excluse.</p> <p>Suntem de acord cu această propunere. În același timp, considerăm că definiția noțiunii de la pct. 7 art. 2 al Legii nr.241/2005 ar trebui să posede un potențial explicativ mai pronunțat, contribuind la o interpretare mai eficientă a prevederilor art. 165 și 206 CP RM. Pe cale de consecință, recomandăm ca această definiție să fie reformulată după cum urmează: „deținerea în servitute, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil -impunerea victimei de a se afla în starea sau condiția rezultând din faptul că un debitor s-a angajat să dea drept garanție pentru o datorie serviciile sale personale sau ale unei alte persoane asupra căreia își exercită autoritatea, dacă valoarea echitabilă a acestor servicii nu este destinată lichidării datoriei sau dacă durata acestor servicii nu este limitată și nici caracterul lor definit”;</p> <p>-pct. 9) art. 2 să aibă următorul cuprins: „9) practici similare sclaviei - impunerea unei persoane, prin înșelăciune, prin amenințare cu violența, prin violență sau prin alte mijloace de constrângere, să se angajeze sau să rămână în raport de concubinaj sau căsătorie ”.</p> <p>În principiu, suntem de acord cu această reformulare. Or, din dispoziția de la art. 167 CP RM se desprinde că, prin „condiții similare sclaviei” se înțelege determinarea unei persoane, prin utilizarea înșelăciunii, constrângerii, violenței sau amenințării cu violența, să se angajeze sau să</p>	<p>Nu se acceptă Actuala definiție oferită de lege prezintă o anumită doză de confuzie, astfel întru înlăturarea acesteia și oferirea unei clarități urmează doar a fi excluse cuvintele specificate în proiect.</p> <p>Se acceptă Redacția punctului 9 a fost modificată după cum urmează „Condiții similare sclaviei - determinarea unei persoane, prin utilizarea înșelăciunii, constrângerii, violenței sau amenințării cu violența, să se angajeze sau să rămână în raport de concubinaj sau</p>
--	--	---	---

	<p>rămână în raport de concubinaj sau căsătorie. Totuși, înșelăciunea nu poate presupune impunerea victimei, iar sintagma „alte mijloace de constrângere” lasă loc pentru interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale. De aceea, recomandăm ca dispoziția de la pct. 9 art. 2 al Legii nr. 241/2005 să fie reformulată după cum urmează: „<i>condiții similare sclaviei - determinarea unei persoane, prin utilizarea înșelăciunii, constrângerii, violenței sau amenințării cu violența, să se angajeze sau să rămână în raport de concubinaj sau căsătorie</i>”;</p> <p>- art. 2 să fie completat cu pct. 3¹)-3³) cu următorul cuprins: <i>„3¹) exploatare sexuală -impunerea persoanei la practicarea prostituției sau a altor acțiuni cu caracter sexual;</i> <i>3²) exploatare sexuală comercială - activitate aducătoare de profituri, care are drept urmare majorarea activului patrimonial al făptuitorului sau altor persoane, exprimându-se în folosirea victimei prin constrângere în prostituție sau în industria pornografică;</i> <i>3³) exploatare sexuală necomercială - activitatea care nu are nici un impact direct asupra mărimii patrimoniului făptuitorului sau altor persoane, exprimându-se în căsătorie (inclusiv poligamică). concubinaj sau alte asemenea forme de coabitare ”.</i></p> <p>Atragem atenția asupra discordanțelor dintre definițiile noțiunilor „exploatare sexuală” și „exploatare sexuală comercială”. Or, din definiția celei de-a doua noțiuni rezultă că formele de realizare a exploatării sexuale comerciale sunt: 1) folosirea victimei prin constrângere în prostituție; 2) folosirea victimei prin constrângere în industria pornografică. Totodată, din prima definiție reiese că formele de realizare a exploatării sexuale sunt: 1) impunerea persoanei la practicarea prostituției; 2) impunerea persoanei la practicarea altor acțiuni cu caracter sexual. Este adevărat că, în cazul traficului de copii, alte acțiuni cu caracter sexual pot fi reduse la participarea victimei la reprezentările pornografice. Aceasta întrucât la lit. a) alin. (1) art. 206 CP RM este folosită sintagma „exploatării sexuale,</p>	<p>căsătorie”.</p> <p>Se acceptă parțial Noțiunea de exploatare sexuală a fost exclusă din proiect, iar cea de exploatare sexuală comercială revizuită după cum urmează: „exploatare sexuală comercială -folosirea victimei prin constrângere în schimbul mijloacelor financiare sau altor beneficii patrimoniale în prostituție sau în pornografică.”</p>
--	--	--

		<p>comerciale și necomerciale, în prostituție sau în industria pornografică". În același timp, în alin. (1) art 165 CP RM se recurge la sintagma „exploatare sexuală comercială sau necomercială". Așadar, în cazul traficului de ființe umane, legiuitorul nu stabilește limitări pentru formele de exprimare a exploatării sexuale. Cu alte cuvinte, în contextul traficului de ființe umane, prin „exploatare sexuală comercială" se înțelege activitatea aducătoare de profituri, care are drept urmare majorarea activului patrimonial al făptuitorului, exprimându-se în folosirea victimei, prin constrângere, în prostituție, în pornografie sau în alte activități sexuale. În opinia lui A. Tănase, pe care o susținem, prin „alte activități sexuale" se înțelege folosirea victimei pentru masajul erotic, în reprezentări striptease, în reprezentări erotice de alt gen implicând profitarea de sexualitatea victimei.</p> <p>Luând în considerare cele menționate mai sus, recomandăm reformularea definiției propuse pentru pct. 3) art. 2 al Legii nr. 241/2005, după cum urmează: „<i>exploatare sexuală comercială</i> -activitate aducătoare de profituri, care are drept urmare majorarea activului patrimonial al făptuitorului sau altor persoane, exprimându-se, după caz, în: a) folosirea victimei prin constrângere în prostituție sau în industria pornografică (în cazurile în care victima este o persoană minoră); b) folosirea victimei prin constrângere în prostituție, în industria pornografică, pentru masajul erotic, în reprezentări striptease, în reprezentări erotice de alt gen implicând profitarea de sexualitatea victimei (în cazurile în care victima este o persoană adultă) ".</p>	
2.	Procuratura Generală	<p>La art. 2 pct. 3¹) propunem a revizui noțiunea de „exploatare sexuală", întrucât varianta propusă nu coroborează cu noțiunile de „exploatare sexuală comercială" și „exploatare sexuală necomercială", propuse la pct. 3²) și pct. 3³), fiind mai restrânsă decât aceste două forme de exploatare sexuală. O variantă de alternativă ar fi excluderea pct. 3¹) din proiect, fiind suficiente pct. 3²) și pct. 3³), luându-se în considerație obiecțiile ce urmează și numerotându-le corespunzător.</p>	<p>Se acceptă Noțiunea de exploatare sexuală a fost exclusă din proiect.</p>

		<p>La pct 3²) propunem de a substitui cuvintele „în prostituție” cu sintagma „la prestarea serviciilor sexuale”. Folosirea termenului „în prostituție” ar echivala victima traficului de ființe umane, care este exploatată sexual, cu persoanele care practică benevol prostituția și sunt subiect al contravenției prevăzute de art. 89 din Codul contravențional.</p> <p>De asemenea, urmează a fi revăzută această definiție și în raport cu sintagma „care are drept urmare majorarea activului patrimonial al făptuitorului sau altor persoane”, deoarece, în opinia noastră, contează scopul/intenția făptuitorului de a obține sau a urmări un atare profit, indiferent de faptul dacă l-a obținut sau nu, sau indiferent de faptul dacă s-a majorat sau nu avutul patrimonial al acestuia. Astfel, cuvântul „urmare” propunem să fie substituit cu cuvântul „scop”.</p>	<p>Nu se acceptă Spre deosebire de art. 89 C.Contravențional, unde persoana practică benevol prostituția, în acest caz persoana prin constrângere este impusă la anumite acțiuni. Deci, nu pot fi confundate calificările juridice.</p> <p>Se acceptă parțial Au fost operate modificările de rigoare</p>
--	--	--	---

		<p>Noțiunea de „exploatare sexuală necomercială” definită la pct. 3³) din proiect, propunem să fie completată cu elementul de bază caracteristic acțiunilor făptuitorului în cazul traficului de ființe umane și anume: după cuvintele „exprimindu-se în” de completat cu sintagma „folosirea victimei prin constrângere la ”.</p> <p>La art. 2 propunem expunerea pct. 9) în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă după cuvintele „exprimindu-se în” se va completa cu cuvintele „constrângerea victimei de a se angaja în raporturi de”.</p> <p>Exploatare sexuală necomercială - folosirea victimei prin constrângere, fără un interes material, exprimându-se în căsătorie (inclusiv poligamică), concubinaj sau alte asemenea forme de coabitare.”.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea dată, se desprinde</p>
--	--	---	--

	<p>„ 9) practici similare sclaviei:</p> <p>a) Servitutea pentru datorii - starea sau condiția ce rezultă din faptul că un debitor s-a angajat să furnizeze în garanția unei datorii serviciile sale personale sau cele ale unei alte persoane asupra căreia are autoritate, dacă valoarea echitabilă a acestor servicii nu afectează lichidarea datoriei sau dacă durata acestor servicii nu este limitată și nici caracterul lor definit;</p> <p>b) Serbia - condiția persoanei care este ținută prin lege, obicei sau acord, de a trăi și munci pe un pământ aparținând unei alte persoane, executând servicii determinate, remunerate sau gratuit, fără posibilitatea de a-și schimba condiția;</p> <p>c) Orice instituție sau practică în virtutea căreia:</p> <ul style="list-style-type: none"> -O femeie este, fără ca ea să aibă dreptul de a refuza, promisă sau dată în căsătorie în schimbul unei despăgubiri în bani sau în natură plătită părinților, tutorelui, familiei sau unei alte persoane sau unui alt grup de persoane; -Soțul unei femei, familia sau clanul acestuia au dreptul de a o ceda unei alte persoane, cu titlu oneros sau în alt mod; -Femeia poate, la moartea soțului, să fie transmisă prin succesiune unei alte persoane; <p>d) Orice instituție sau practică în virtutea căreia un copil este dat, fie de către părinți sau de către unul din ei, fie de tutorele său unei alte persoane contra unei sume de bani sau nu, în vederea exploatării persoanei sau a muncii copilului. "</p> <p>Această definiție acoperă toate cazurile de practici similare sclaviei și este în concordanță cu Convenția suplimentară cu privire la abolirea sclaviei, traficului de sclavi și a instituțiilor și practicilor analoge sclaviei, adoptată la 7 septembrie 1956 de Conferința plenipotențiarilor Națiunilor Unite.</p> <p>Totodată, propunem și revizuirea noțiunii „victimă a traficului de ființe</p>	<p>din art. 167 CP RM în partea ce se referă la condițiile similare sclaviei. Or, reieșind din noțiunea sclaviei, prevăzută în art. 1 par. 1 al Convenției de la Geneva din anul 1926 „sclavia este statutul persoanei sau condiția unei persoane asupra căreia este exercitată oricare putere sau toate puterile atașate dreptului de proprietate nu este necesară prevederea tuturor acestor situații cu excepția cazului când are loc determinarea unei persoane, prin utilizarea înșelăciunii, constrângerii, violenței sau amenințării cu violența, să se angajeze sau să rămână în raport de concubinaj sau căsătorie.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	---

	<p>umane ", definită la pct. 11) din proiect, deoarece persoana este victimă chiar dacă nu a fost recunoscută ca parte vătămată, iar în varianta propusă ar însemna că în cazul în care persoana (victima) nu este recunoscută ca parte vătămată, atunci ea nu este considerată victimă a traficului de ființe umane, ceea ce nu poate fi acceptat. Or, noțiunea „victimă a traficului de ființe umane”, definită la pct. 11) din proiect, nu coroborează cu prevederile art. 58 alin. (1) și alin. (3) pct. 5) din Codul de procedură penală, potrivit cărora „(1) Se consideră victimă orice persoană fizică sau juridică căreia, prin infracțiune, i-au fost aduse daune morale, fizice sau materiale. Victima are un interes în cadrul procesului penal și este interesată în rezultatele acestuia. ... (3) Victima beneficiază de asemenea de următoarele drepturi:</p> <p>5) să ceară de la organul de urmărire penală să fie recunoscută ca parte vătămată în cauza penală ”.</p> <p>Respectiv, recunoașterea în calitate de parte vătămată este un drept al victimei și nu o obligațiune a acesteia.</p> <p>Mai mult, art. 59 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede „(1) Parte vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii, cu acordul victimei Minorul căruia i s-a cauzat prejudiciu prin infracțiune va fi considerat parte vătămată fără acordul său”, iar art. 60 alin. (3) din Codul de procedură penală stipulează expres „(3) Partea vătămată poate oricând să renunțe la această calitate procesuală.”</p> <p>La art. 4 lit. b) considerăm necesar de a substitui cuvântul „declararea” cu cuvântul „considerarea”, deoarece sensul acestuia redă mai mult decât o acțiune de moment și stabilește anumite puncte de reper de diriguire a comportamentului, ceea ce este specific principiilor de aplicare a normelor de drept, iar la lit. k) cuvântul „transnațională” a se substitui cu cuvântul</p>	<p>Noțiunea de victimă a traficului de ființe umane și prezumată victimă a traficului de ființe umane au fost modificate după cum urmează:</p> <p>„, 11¹⁾ victimă a traficului de ființe umane - persoană fizică constatată ca fiind supusă acțiunilor de trafic consemnate la pct. 1).”.</p> <p>„ 11²⁾ prezumată victimă a traficului de ființe umane - persoană fizică care prezintă anumite semne că ar putea fi victimă a traficului de ființe umane, dar nu a fost oficial recunoscută în calitate de victimă sau parte vătămată ori refuză să colaboreze cu autoritățile pentru a fi identificată.</p> <p>Se acceptă Prevederea de la art. 4 lit. b) din proiect, se exclude. În partea ce ține de cuvântul</p>
--	--	--

	<p>„internațională”. Aceasta rezultă din sensul prevederilor Capitolului IX al Codului de procedură penală, a prevederilor Legii nr. 371-XVI din 01.12.2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, capitolul VI al Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, semnată la 16.05.2005 și ratificată de Republica Moldova la 30.03.2006.</p> <p>La art. 10, alin. (1) pct. 11) lit. d) referitor la atribuțiile Biroului pentru Relații cu Diaspora, propunem a exclude cuvântul „moldovenești”, ca fiind de prisos, întrucât diaspora este „ un grup etnic aflat în afara granițelor țării de origine ”.</p> <p>La art. 11 alin. (7) cuvintele „de către Guvern” considerăm că urmează a fi substituite cu cuvintele „de către Procurorul General”, deoarece completarea propusă de autorii proiectului distorsionează esența rolului Consiliului.</p> <p>Prerogativa Procurorului General de a crea acest Consiliu și a stabili modul lui de activitate rezultă din prevederile mai multor acte legislative, inclusiv:</p> <p>Conform art.124 alin (1) din Constituție, Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.</p> <p>Art. 5 pct. g) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură</p>	<p>„transnațională” se substituie cu cuvântul „internațională”.</p> <p>Se acceptă Lit. d) va avea următorul cuprins: d) asigură informarea membrilor diasporei cu privire la actele legislative naționale în domeniu</p> <p>Se acceptă Alineatul (7) în final se completează cu cuvintele „Componenta nominala a Consiliului coordonator, precum și modul de desfășurare a activității acestuia se aprobă de către Procurorul General”</p>
--	---	--

		<p>stabilește că Procuratura participă la implementarea unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală.</p> <p>Conform art. 531 alin. (4) Cod de procedură penală, Procurorul General poate da instrucțiuni cu caracter general procurorilor, organelor de urmărire penală, organelor care exercită activitatea specială de investigații și organelor de constatare în scopul asigurării legalității urmăririi penale.</p> <p>Conform art. 257 alin. (5) Cod de procedură penală, la stabilirea competenței teritoriale, Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, motivat, transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.</p> <p>Conform art. 271 alin. (7) Cod de procedură penală, la stabilirea competenței după organul de urmărire penală, Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.</p> <p>Din reglementările legislative expuse, reiese că Procuratura este o instituție autonomă în cadrul autorității judecătorești cu funcții de implementare unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală. Întru realizarea acestei funcții Procurorul General poate da instrucțiuni cu caracter general procurorilor, organelor de urmărire penală, organelor care exercită activitatea specială de investigații și organelor de constatare, pe de o parte, iar, pe de altă parte, în cazuri concrete poate stabili competența teritorială și după organul de urmărire penală.</p> <p>Astfel, ținând cont de faptul că, Procurorul General are atribuții de coordonare a organelor de drept, modul în care va efectua aceasta coordonare considerăm că urmează să fie decisă de către Procurorul General. Respectiv, componența nominală a Consiliului coordonator, precum și modul de desfășurare a activității acestuia urmează să fie aprobată de către Procurorul General.</p>	
--	--	---	--

		<p>La art.11 alin. (8) sintagma „25 ianuarie" propunem să fie înlocuită cu sintagma „15 februarie". In acest sens, termenele de raportare către Secretariatul permanent urmează a fi coroborate cu raportarea pe alte segmente. Astfel, conform proiectului de lege menționat se propune ca Secretariatul permanent să prezinte Raportul național privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane cel târziu pînă la 31 martie. Pînă la aceeași dată, 31 martie, Procurorul General prezintă Parlamentului anual un raport despre activitatea Procuraturii în anul precedent. In acest sens, 15 februarie ar fi un termen rezonabil care să permită analiza activității de combatere a TFU și întocmirea unui raport calitativ.</p> <p>Propuneri de ordin redacțional: Proiectul de lege are incorectă numerotarea punctelor (lipsește pct.2 și pct.3).</p> <p>Cu referire la pct. 13¹) al art. (2) menționăm că, așa punct în art. 2 din Legea nr. 241-XVI din 20 octombrie 2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, nu există. Respectiv, în ambele cazuri urmează a se substitui cu „pct. 13) ”.</p> <p>La Nota informativă urmează a fi revăzut alineatul 4 din compartimentul 2 <i>Expunerea problemelor abordate în proiect prin prisma cadrului normativ în vigoare, argumentarea necesității de reglementare, evidențierea elementelor noi, care este expus incert și necesită reformulări, pentru a</i></p>	<p>Se acceptă La alineatul (8) sintagma „10 ianuarie” se substituie cu sintagma „15 ianuarie” iar sintagma „20 ianuarie” se substituie cu sintagma „ 15 februarie”.</p> <p>Se acceptă Modificările au fost operate</p> <p>Se acceptă Modificările au fost operate</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	--	---

		<i>asigura o expunere logică a documentului.</i>	Modificările au fost operate
3.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova	<p>Art.I al proiectului legii, art.2, pct.9), după cuvintele „alte mijloace de constrângere," de completat cu sintagma „să presteze anumite servicii, inclusiv".</p> <p>Argumentăm propunerea prin faptul că impunerea la prestarea anumitor servicii, prevăzută în redacția actuală a art.2, pct.9) din Legea nr.241 din 20.12.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane trebuie să fie păstrată și în redacția nouă a acestui punct, deoarece constituie o formă de practici similare sclaviei.</p> <p>Art.I al proiectului legii, art.2, pct.3³ de expus în următoarea redacție: „3³) exploatare sexuală necomercială - orice activitate, care nu se răsfrânge direct asupra mărimii patrimoniului făptuitorului sau a altor persoane, exprinându-se în căsnicie (inclusiv poligamie), concubinajul forțat sau alte forme similare de coabitare sau căsătoria silită, lipsită de tendința de a obține foloase din relațiile formate.".</p> <p>Argumentăm propunerea prin faptul că căsătoria este o noțiune prevăzută de Codul Familiei al Republicii Moldova nr.1316 din 26.10.2000, care presupune existența consimțământului liber exprimat și egalitatea drepturilor ambilor soți și prin urmare această noțiune nu trebuie să fie utilizată în contextul exploatării sexuale, cu excepția cazurilor de căsătorie silită sau concubinaj forțat. Considerăm că în anexa nr.1 la Ghidul cu</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunea dată, se desprinde din art. 167 CP RM în partea ce se referă la condițiile similare sclaviei. Cuvintele „să presteze anumite servicii” sunt caracteristice sclaviei, deci nu poate fi identificată ca o practică similară acesteia.</p> <p>Nu se acceptă Urmare a avizelor recepționate, noțiunea de exploatare sexuală necomercială a fost revizuită.</p>

		<p>privire la identificarea victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane aprobat prin Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr.33 din 20.02.2012, referitor la exploatare sexuală necomercială se utilizează o noțiune mai reușită și anume -căsnicie.</p> <p>La punctul 10 din proiect, care se referă la art.10, alin.(1), pct.3): a) în prima propoziție cuvintele „în perfectarea_ actelor de identitate pentru victimele" de substituit cu cuvintele „în eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova, victime ale” b) în propoziția a doua, cuvântul „perfectarea" de substituit cu cuvântul „eliberarea".</p> <p>La punctul 11 din proiect, care se referă la art.11, alin.(1), considerăm oportun de completat alineatul respectiv cu o literă, care va prevedea că Ministerul Afacerilor Interne asigură suport și asistență la eliberarea actelor de identitate străinilor, victime ale traficului de ființe umane, deoarece potrivit Legii nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, Biroul migrație și azil din cadrul MAI este autoritatea competentă pentru străini care eliberează acte de identitate străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere în Republica Moldova ori căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid.</p>	<p>Se acceptă la art.10, alin.(1), pct.3) lit. a) după cuvântul „întocmirea” se completează cu cuvântul „și eliberarea”. În propoziția a doua, cuvântul „întocmirea” se completează cu cuvântul „și eliberarea”.</p> <p>Nu se acceptă Articolul 10 alin. (1) subpunctul 8) din Legea 241/2005 reglementează această situație.</p>
4.	Institutul de Reforme Penale	<p>În scopul respectării drepturilor copilului dar și în conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 450 din 28.04.2006 care prevede „perioada maximă de ședere a copilului în cadrul centrului nu trebuie să depășească 12 luni calendaristice, perioadă în care autoritățile și personalul Centrului sînt obligați să găsească soluția definitivă, de tip familial", considerăm potrivit modificarea art. 29, pct. 7 al prezentului proiect de lege ce</p>	<p>Se acceptă Art. 29 alin. (7) sintagma „6 luni” se substituie cu sintagma „12 luni”.</p>

		<p>prevede perioada de cazare a copilului în centru până la 12 luni calendaristice sau pe durata procesului judiciar.</p> <p>Totodată cu referire la art. 21 al proiectului menționat supra ce prevede confidențialitatea vieții private a victimei traficului de ființe umane, ținând cont de prevederile Convenției Europene privind Protecția Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr.67 la data de 30.03.2006 Institutul de Reforme Penale consider oportun de a include pct. 7 pentru a încuraja mass-media să apere viața privată și identitatea victimelor, prin auto-reglementare sau prin intermediul măsurilor de reglementare sau de co-reglementare.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 241/2005, prevede că Viața privată și identitatea victimei traficului de ființe umane sînt protejate, astfel, respectiva normă, impune obligativitatea terților de a respecta dreptul la viață privată.</p>
5.	Ministerul Economiei	<p>Nota informativă aferentă proiectului, la capitolul fundamentării economico-financiare, prevede lipsa necesității unor cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat pentru implementarea noilor modificări. Totodată, proiectul prevede crearea unei noi subdiviziuni în cadrul Cancelariei de Stat, fără a specifica modul de remunerare a activității colaboratorilor acestei subdiviziuni. Ținînd cont de faptul că bugetul de stat pentru anul 2017 a fost deja aprobat, fără a fi destinate mijloace financiare pentru întreținerea acestei subdiviziuni, menționăm necesitatea revizuirii fundamentării economico-financiare a proiectului, cu date concludente care ar elucida aspectul evidențiat.</p> <p>La Art. I , pct. 10, referitor la completarea art. 10 al Legii nr. 241 din 20.10.2015 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, cu un nou alineat 4, care prevede obligarea autorităților publice locale (APL-urilor) de a planifica resurse financiare pentru susținerea serviciilor de</p>	<p>Nu se acceptă Secretariatul permanent al Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane a fost creat prin Hotărîrea Guvernului nr. 33 din 22 ianuarie 2014.</p> <p>Nu se acceptă Rolul autorităților administrației publice locale este unul important în</p>

		<p>asistență și protecție a victimelor traficului, menționăm că aceasta prevede inserată la nivel de lege, contravine principiului autonomiei și descentralizării financiare a APL-urilor (statuat în Carta Europeană a Autonomiei Locale, Legea nr. 435 din 28.12.2016 privind descentralizarea administrativă și Legea nr. 436 din 28.12.2016 privind administrația publică locală).</p> <p>Astfel, considerăm necesar reconsiderarea acestei propuneri și racordarea acesteia la principiile statuate mai sus.</p>	<p>asigurarea prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, această obligație rezultă de legea actuală cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane. Includerea în lege a acestui aspect, va constitui temei pentru administrația publică locală de a planifica resurse financiare bugetare.</p>
6.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	<p>I. La Legea nr. 241 din 20 octombrie 2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane:</p> <p>1) Se consideră inoportună modificarea operată la art. 2 lit. d) prin excluderea cuvintelor: "... pentru transplant...". Astfel, MAEIE propune următoarea redacție a art. 2 lit. d): „Obligarea la prelevarea și transplantul de organe sau țesuturi și celule de origine umană ca urmare exercitării constrângerii de natură fizică sau morală”.</p> <p>2) La modificarea propusă pentru art. 10 pct. 3) din proiect, la mențiunea: ... În cazul în care victima se află în afara țării, suportul și asistența în perfectarea actelor de identitate este acordată prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene." se propune excluderea sintagmei „suportul și... ”.</p> <p>3) La art. 22 din proiectul de Lege, MAEIE consideră potrivit a reformula pct. 1 lit. a) în următoarea redacție: „a) acordă asistență și protecție cetățenilor Republicii Moldova identificați drept victime ale traficului de ființe umane, contribuie la repatriere în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,</p>	<p>Nu se acceptă Finalitatea acțiunilor subiectului infracțiunii de trafic de ființe umane, nu trebuie limitată la transplant, dar pot fi realizate și în alte scopuri, spre exemplu în diverse experimente.</p> <p>Se acceptă Norma urmează a fi revizuită</p> <p>Se acceptă Norma a fost revizuită</p>

		<p>legislația țării de reședință, precum și în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova.".</p> <p>4) MAEIE consideră indispensabil excluderea integrală a alin. 2 art. 22 din Legea nr. 241 din 20 octombrie 2005, întrucât în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale RM responsabilitatea privind acordarea asistenței și protecției cetățenilor Republicii Moldova aparține funcționarului consular. În lipsa acestuia, pe perioada de concediu sau de altă natură, activitatea respectivă este atribuită altui diplomat din cadrul misiunii diplomatice sau oficiului consular corespunzător, fapt stabilit în baza actelor interne ale instituției diplomatice. Prin urmare, se consideră inoportun stabilirea unor norme privind gestionarea internă a atribuțiilor de serviciu în cadrul instituțiilor serviciului diplomatic prin Legea privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.</p> <p>Totodată, în opinia MAEIE, textul proiectului de lege înaintat spre avizare urmează a fi ajustat din punct de vedere redacțional și revizuit, în sensul expunerii acestuia în conformitate cu cerințele normelor de tehnică</p>	<p>Nu se acceptă Scopul prezentului proiect constă în necesitatea eliminării unor probleme de ordin legislativ cu care se confruntă specialiștii din cadrul autorităților publice abilitate în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, în acordarea protecției și asistenței necesare victimelor acestui trafic. Pe când propunerea prezentată va duce la o reglementare legală insuficientă în anumite situații speciale. Totodată, reglementările interne urmează a fi aduse în concordanță cu acelea din lege.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	--	--

		legislativă stipulate în art. 46, 47, 56 și 57 din Legea nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.	
7.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	<p>Nu este clară propunerea autorului, deoarece în textul proiectului se propune completarea articolului 8 din <i>Legea 140/2013</i> cu litera ,j) copiii sunt victime ale infracțiunilor.", pe când în Nota informativă la proiectul de lege se menționează că art. 8 se completează cu litera ,j) copiii sunt victime ale traficului de copii.". În ambele situații, propunerea de completare a art. 8 nu poate fi acceptată având în vedere că nu toți copiii victime a infracțiunilor urmează a fi asistați conform procedurilor prevăzute de <i>Legea nr. 140/2013</i> și cadrul normativ subsidiar. Totodată, comunicăm că anterior ministerul și-a expus poziția cu privire la inoportunitatea completării art. 8 cu o nouă literă, din motiv că traficul de copii reprezintă o infracțiune (și de fapt, nu singura infracțiune) în rezultatul căreia copiii ar putea avea nevoie de asistență și protecție socială în scopul depășirii consecințelor violenței, neglijării și exploatării.</p> <p>În acest context, menționăm că pe parcursul anului curent, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei va iniția un proces complex de consultări pe marginea conținutului <i>Legii nr. 140/2013</i>, inclusiv referitor la oportunitatea revizuirii conținutului art. 8 al Legii vizate.</p> <p>Astfel, cu referire la modificările propuse la art. 29 din <i>Legea 241/2005</i>, în lumina celor expus mai sus, considerăm necesară</p>	<p>Se acceptă Eroarea tehnică urmează a fi înlăturată din nota informativă.</p> <p>Nu se acceptă Sunt două noțiuni distincte. Conceptul de potențială</p>

		<p>organizarea unor consultări multilaterale, deoarece, în cazul copiilor, noțiunea de "potențială victimă a traficului de ființe umane" propusă pentru completarea art. 2 din Legea 241/2005, se suprapune cu noțiunea de copil în "situație de risc" din Legea 140/2013.</p> <p>Respectiv, în cadrul consultărilor urmează a fi revizuit integral conținutul art. 29 din Legea 241/2005 pentru a-l duce în concordanță cu prevederile normative în domeniul protecției copilului, și totodată a delimita protecția socială a copiilor victime ale traficului de ființe umane, de protecția socială a copiilor în situație de risc/copiilor potențiale victime ale traficului de ființe umane, precum și de alte tipuri de protecție/asistență, care să fie acordate copiilor victime ale traficului de ființe umane din momentul identificării, pe parcursul procedurilor judiciare și ulterior, în vederea reabilitării/reintegrării familiale și sociale.</p>	<p>victimă a traficului de ființe umane este mai îngust comparativ cu conceptul de copil aflat în situație de risc.</p> <p>Nu se acceptă Prin alineatul (11) al art. 29 din Legea 241/2005, copiii care au suferit în urma traficului de ființe umane au dreptul la asistență și protecție pe termen lung, pînă la reabilitarea deplină. Copiii privați de mediul familial au dreptul la o formă familială de protecție sau la serviciul de plasament de tip familial, în condițiile legii. De asemenea prevederile Legii 241/2005 sunt complimentate prin prevederile Legii 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunii.</p>
--	--	---	--

	<p>Adițional menționăm că în conformitate cu prevederile Planului Național de prevenire a traficului de ființe umane pentru 2014-2016 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 484 din 26 iunie 2014 TFU și anume Acțiunea 1.5.3, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei este responsabil de elaborarea proiectului raportului final privind implementarea Strategiei Sistemului Național de Referire 2009-2016 (SNR).</p> <p>Astfel cu suportul Organizației Internaționale pentru Migrație misiunea în Moldova au fost contractați doi experți pentru a realiza elaborarea raportului analitic final. Perioada estimată pentru prezentarea raportului final este luna august a anului curent.</p> <p>Reieșind din cele expuse mai sus, menționăm că pentru a încadra mecanismul prevăzut în Strategia Sistemului Național de Referire în proiectul de lege propus pentru avizare, necesită a identifica lacunele acestui sistem care vor fi prezentate de experți precum și recomandările acestora privind funcționalitate Sistemului Național de Referire, reieșind din gradul de implementare al acestuia, capacitatea Sistemului Național de Referire de a răspunde necesităților de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, precum și configurarea instituțională a acestuia reieșind din reformarea cadrului legal și instituțional operate atât în cadrul domeniului de referință cât și cel conex.</p> <p>In concluzie menționăm că instituționalizarea Sistemului Național de Referire ca mecanism de coordonare și cooperare este un element crucial al politicii de prevenire și protecție a victimelor traficului de ființe umane iar poziția Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei cu referire la SNR în proiectul de lege va putea fi expusă</p>	<p>Nu se acceptă Acest mecanism deja este în vigoare. Reglementări detaliate se regăsesc în Hotărârea Guvernului nr. 228 din 28 martie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire, prin care se stabilește modul de creare și organizare a activității echipelor multidisciplinare teritoriale, în calitate de structuri operaționale din cadrul mecanismului instituțional de protecție și asistență a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane.</p>
--	--	---

		după prezentarea raportului analitic final.	
8.	Ministerul Finanțelor	<p>La Art. I (Legea nr. 241 din 20 octombrie 2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane), în articolul 2 punctul 16) este specificat că unitatea națională de coordonare a Sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor, prezumatelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane este instituită în cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.</p> <p>Astfel, instituirea unității poate fi acceptată prin revedere în limita unităților aprobate în structura Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, fapt ce urmează a fi reflectat în nota informativă la proiect.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Acest mecanism deja este în vigoare. Reglementări detaliate se regăsesc în Hotărârea Guvernului nr. 228 din 28 martie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire.</p>
9.	Centrul Național pentru Prevenirea Abuzului Față de Copii	<p>Atât <i>Legea 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor în situații de risc și a copiilor separați de părinți</i>, cât și <i>Legea 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane</i>, omit să se refere la copiii victime/ potențiale victime ale traficului. Cu toate acestea, actele normative în vigoare prin care se instituie mecanismele de implementare a legilor indicate mai sus (<i>Hotărârea de Guvern nr. 270 din 08.04.2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării, traficului și Hotărârea de Guvern nr. 228 din 28.03.2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul sistemului național de referire</i>) se referă în ambele cazuri la copiii victime/ potențiale victime ale traficului. În aceste condiții, atât la nivel legislativ, normativ, cât și practic, există o neconcordanță și o abordare neuniformă a copilului victimă/ potențială victimă a traficului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prin prezentul proiect se propune completarea Legii nr. 241/2005, cu noțiunea de potențială victimă a traficului de ființe umane, astfel va fi oferită o claritate în acest sens.</p>

		<p>Astfel, considerăm absolut necesară clarificarea de principiu care dintre aceste două acte legislative <i>{Legea 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor în situații de risc și a copiilor separați de părinți și Legea 241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane}</i> se aplică în cazul copilului victimă/ potențială victimă a traficului, sau alternativ, cum comunică aceste două legi privind această categorie de copii.</p> <p>Proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative propus pentru consultări publice, face această discrepanță și mai gravă, or noțiunea propusă de <i>potențială victimă a traficului de ființe umane pct. II²</i>), așa cum este definită în proiectul respectiv, se suprapune noțiunii de <i>copil aflat în situație de risc</i>, Legea 140 din 14.06.2013.</p> <p>Completarea propusă pentru art. 1 lit. a) din Legea nr. 241 face să credem că Legea 241 se aplică și traficului de copii doar în partea ce ține de prevenire și combatere, pentru că celelalte litere din acest articol nu sunt completate cu sintagma „trafic de copii”, ceea ce va crea mari dificultăți în aplicare, reieșind din discrepanțele menționate mai sus.</p>	<p>Nu se acceptă Legea nr. 241/2005 cu privire la combaterea traficului de ființe umane reprezintă o reglementare specială ce are prioritate, în cazul infracțiunii de trafic a ființelor umane/ traficul de copii.</p> <p>Nu se acceptă Sunt două noțiuni distincte</p> <p>Se acceptă Urmare a propunerii prezentate de către Universitatea de Stat din Moldova (Facultatea de Drept) noțiunea de trafic de ființe umane a fost modificată.</p>
--	--	--	---

		<p>Modificarea și completarea propusă pentru art. 2 din Legea 241 pct. 3) lit. c) și pct. 3) - 3) urmează a fi revăzute pentru că se contrazic, or conform pct. 3) „<i>exploatare a persoanei</i> - abuz față de persoană pentru a obține un profit, și anume:.. .c) exploatare sexuală comercială sau necomercială”, iar exploatarea sexuală necomercială, conform definiției propuse nu are nici un impact direct asupra mărimii patrimoniului făptuitorului.</p> <p>În proiect se definește noțiunea de echipă multidisciplinară teritorială din cadrul Sistemului național de referire. Menționăm că actualmente noțiunea respectivă este utilizată și în Legea 140, dar cu o altă conotație și specific de funcționare, care este descris în Hotărârea de Guvern nr. 270 din 08.04.2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării, traficului. Astfel, avem aceeași noțiune utilizată de cadrul normativ pentru structuri diferite, ceea ce creează confuzii în aplicarea practică a Sistemului național de referire și a Mecanismului intersectorial de cooperare.</p> <p>La art. 4 „Principiile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane” lit. h), <i>abordarea multidisciplinară</i> are sens identic cu <i>abordarea intersectorială</i>, urmează să pledați pentru unul din termenii utilizați.</p>	<p>Nu se acceptă Prin prezentul proiect se propune definirea noțiunilor de exploatare sexuală comercială, exploatare sexuală necomercială, totodată, exploatarea persoanei este o noțiune mult mai largă ce implică multe alte acțiuni din partea făptuitorului.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea de echipă multidisciplinară teritorială folosită în prezentul proiect este în concordanță cu noțiunea folosită în Hotărârea Guvernului nr. 228 din 28 martie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire, pe când în Legea nr.</p>
--	--	---	---

		<p>Ținând cont de faptul că sistemul național de referire este în proces de evaluare națională și internațională, considerăm firesc ca proiectul respectiv, în ceea ce ține de Sistemul național de referire să fie fundamentat și pe recomandările respectivelor cercetări.</p> <p>Cât ține de completarea art. 8 din Legea 140 cu litera „j) copiii sânt victime ale infracțiunilor”, considerăm această completare nefondată, dat fiind faptul că litera propusă ar îngloba o bună parte din celelalte lit. ale acestui articol.</p> <p>Totodată, atragem atenția asupra caracterului lacunar al articolului respectiv care nu înglobează tot spectrul de copii în situație de risc și care dublează unele categorii, însă considerăm că conținutul acestui articol urmează să fie revizuit separat și nu în contextul modificărilor propuse în domeniul prevenirii și combaterii traficului.</p>	<p>140/2013 este definită noțiunea de echipă multidisciplinară.</p> <p>Nu se acceptă Prin proiect se propune sincronizarea Legii 241/2005 cu Legea 137/2016.</p> <p>Nu se acceptă Obiectul de reglementare a proiectului este mai îngust și specific decât cel de Legea 140/2013.</p>
10.	Centrul Național Anticorupție	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	
11.	Comitetul	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	

	național pentru combaterea traficului de ființe umane		
12.	Ministerul Afacerilor Interne	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	
13.	Ministerul Sănătății	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	
14.	Cancelaria de Stat	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	
15.	Inspectoratul General al Poliției	Comunică lipsă de obiecții și propuneri	

Ministru Vladimir Cebotari